

Soạn bài: Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí

Hướng dẫn Soạn bài: Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí

I. Tìm hiểu đề và lập dàn ý

Ghi nhớ SGK Ngữ văn 12 trang 21.

II. Luyện tập

Câu 1:

a. Vấn đề mà Nê-ru, cố Tổng thống Ấn Độ nêu ra là văn hoá và những biểu hiện ở con người.

Có thể đặt tên cho văn bản là: *Văn hoá con người*.

b. Tác giả sử dụng các thao tác lập luận.

- Giải thích + chứng minh.
- Phân tích + bình luận.
- Đoạn từ đầu đến "*hạn chế về trí tuệ và văn hoá*": Giải thích + khẳng định vấn đề (chứng minh).
- Những đoạn còn lại là thao tác bình luận.
- Cách diễn đạt rõ ràng, giàu hình ảnh.

Câu 2: Nhà văn Nga Lép Tôn-xtôi nói: "*Lí tưởng là ngọn đèn chỉ đường. Không có lí tưởng thì không có phương hướng kiên định, mà không có phương hướng thì không có cuộc sống*".

Anh (chị) hãy nêu suy nghĩ về vai trò của lí tưởng trong cuộc sống của con người.

1. Tìm hiểu đề:

- Nội dung: Suy nghĩ về vai trò của lí tưởng nói chung đối với mọi người và lí tưởng riêng của mình.

+ Lí tưởng là ngọn đèn chỉ đường; không có lí tưởng thì không có cuộc sống.

+ Nâng vai trò của lí tưởng lên tầm cao ý nghĩa của cuộc sống.

+ Giải thích mối quan hệ lí tưởng và ngọn đèn, phương hướng và cuộc sống.

- Phương pháp nghị luận: Phân tích, giải thích, bình luận, chứng

minh.

- Phạm vi tư liệu: Cuộc sống.

2. Lập dàn ý:

a. Mở bài:

Giới thiệu, dẫn dắt vấn đề tư tưởng, đạo lí cần nghị luận.

b. Thân bài:

* Giải thích và bàn luận về ý nghĩa câu nói của Lep Tôn-xtôi.

- "*Lí tưởng*" là cái đích để con người hướng tới.

+ "*Cuộc sống*" ở trong câu nói của Lep Tôn-xtôi là chỉ giá trị sống trên cõi đời của mỗi người.

- Câu nói của Lep Tôn-xtôi nêu vai trò của lí tưởng ở hai mức độ:

+ "*Lí tưởng là ngọn đèn chỉ đường*": Không có lí tưởng thì hành động của con người không có phương hướng. Lí tưởng giúp cho con người không đi lạc đường. Khả năng lạc đường trước cuộc đời là rất lớn nếu không có lí tưởng tốt đẹp.

+ "*Không có lí tưởng thì không có phương hướng kiên định, mà không có phương hướng thì không có cuộc sống*". Sống không có mục đích, không có lí tưởng, cuộc sống trở nên vô nghĩa. Có lí tưởng, con người có động lực thúc đẩy, có nghị lực để vượt qua thử thách, hướng tới mục đích sống rõ ràng, cuộc sống sẽ ý nghĩa hơn.

* Suy nghĩ về vai trò của lí tưởng đối với cuộc sống của mỗi người.

- Lý tưởng sống tầm thường, nhỏ bé, ích kỉ có thể làm hại cuộc đời của một người và nhiều người.

- Lý tưởng sống đẹp để kích thích những hành động đẹp, tạo nên niềm say mê sáng tạo, tạo niềm vui trong cuộc sống.

* Suy nghĩ của bản thân về ý kiến của Lep Tôn-xtôi:

- Con người sống phải biết lựa chọn lí tưởng và có hướng phấn đấu thực hiện lí tưởng.

- Vấn đề bức thiết đặt ra cho mỗi học sinh tốt nghiệp THPT là chọn ngành nghề, một ngưỡng cửa để bước vào thực hiện lí tưởng.

c. Kết bài:

- Khái quát lại vấn đề.

- Nêu ý nghĩa và rút ra bài học nhận thức từ tư tưởng đạo lí đã nghị luận.